

Europees Vleermuizen- symposium

Het 7th European Bat Research Symposium zal plaats vinden van 12 tot en met 16 augustus 1996 in het vergadercentrum Koningshof bij Veldhoven. Het symposium zal bestaan uit lezingen, posterpresentaties, workshops en discussieavonden. Suggesties voor andere activiteiten zijn welkom. De voertaal is Engels.

Het vergadercentrum Koningshof biedt veel faciliteiten, waaronder verblijfsakkomodatie. De deelnemers aan het symposium kunnen kiezen uit drie minimaal vijfdaagse arrangementen, bestaande uit respectievelijk dagverblijf inclusief koffie, thee en lunch, dagverblijf inclusief koffie, thee, lunch en diner, en volle-

dig verblijf, waarin naast het vorenstaande ook overnachting en ontbijt zijn inbegrepen. De kosten van inschrijving en verblijf zullen op een later tijdstip aan de inschrijvers bekend gemaakt worden. Aansluitend

aan het symposium zal in het Groot-Hertogdom Luxemburg de 3rd European Bat Detector Workshop plaats vinden.

Aanmeldingsformulieren voor voorlopige inschrijving kunnen schriftelijk worden aangevraagd bij: *Peter Lina, 7th EBRB, p/a IKC-NBLF, Postbus 30, 6700 AA Wageningen, fax: 08370-27561 (NL).* De aanmelding sluit op 31 maart 1995.

Degenen die zich hebben aangemeld ontvangen in de zomer van 1995 een circulaire met gedetailleerde gegevens over het symposium, alsmede een formulier voor definitieve inschrijving.

Zeehonden in de Delta

Het aantal zeehonden in het Deltagebied is in 1993 toegenomen. In de Westerschelde bevindt zich een populatie van vijf tot zes exemplaren. Hier is tenminste één jonge zeehond geboren. In de Oosterschelde verblijven acht tot negen dieren. Op 28 oktober werden hier zes dieren vrijgelaten, waarvan er drie nu nog aanwezig zijn. In de Voordelta en de Grevelingen verblijven naar schatting respectievelijk drie of vier en twee of drie dieren. Daarmee komt het totaal voor het Deltagebied op 18-22 dieren. Dat is drie meer dan in 1992, maar als we dit cijfer corrigeren voor het aantal uitgezette dieren dan is de balans negatief. Tenminste acht zeehonden verdwenen uit het gebied. Daarvan vonden vier dieren de dood, werden er drie als huiler overgebracht naar Pieterburen en verdween er één naar de Waddenzee. Een

vervolgonderzoek van het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek naar herstel mogelijkheden van de zeehondenpopulatie in de Oosterschelde wordt binnenkort afgerond.

Bron: NBLF Zeeland

Piet van der Reest

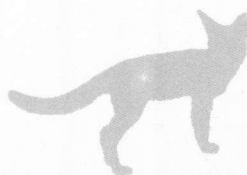
Nogmaals publikaties

Zoals voor Nederland wordt er ook voor België regelmatig een lijst samengesteld met publikaties over recente zoogdieren. De eerstkomende lijst bestrijkt de periode 1991-1993. Voor mij is het steeds weer moeilijk om publikaties terug te vinden die verschenen zijn in niet zo wijd verspreide tijdschriften. Ook is het moeilijk om rappor-

ten, jaarboeken en licentiaatsverhandelingen in handen te krijgen. Dit wordt nu nog moeilijker omdat men in de dierentuin van Antwerpen, waar men over veel van deze publikaties beschikte, besloten heeft het grootste gedeelte van de tijdschriften te liquideren.

Ik zou het op prijs stellen als iedereen die iets publiceert over recente zoogdieren mij hiervan op de hoogte stelt en zo mogelijk een copie of overdruk toestuur. Evenals de samensteller van de Nederlandse lijst ben ook ik geïnteresseerd in aanvullingen en opmerkingen op reeds bestaande overzichten.

Erik Van der Straeten, Universiteit Antwerpen, Departement Biologie, Groenenborgerlaan 171, 2020 Antwerpen.

Hoe gaat het met de hamster?

De hamster komt in Noord-west-Europa voor in een geïsoleerd verspreidingsgebied in delen van België, Nederland en Duitsland. Hij leeft in het agrarische cultuurlandschap van de löss- en leemrijke gebieden, globaal gelegen tussen Brussel, Roermond, Düsseldorf, Bonn, Aken, Luik en Namen.

In het kader van de Habitat-richtlijn van de Europese Unie geniet de hamster de hoogste beschermingsprioriteit. In Nederland is de hamster beschermd door de Natuurbeschermingswet en genoemd in het project Genetisch Kapitaal van het Natuurbeleidsplan.

De indruk bestaat dat de hamsterpopulatie achteruitgaat en wel zodanig dat voor het verdwijnen van de soort in Nederlands Limburg moet worden gevreesd. Op korte termijn zullen daarom beschermende maatregelen genomen moeten worden. Vooruitlopend daarop wordt van juli tot

Oproep!

en met september 1994 een systematische inventarisatie georganiseerd. In 1995 moet dit resulteren in voorstellen voor maatregelen ter bescherming van de hamster. De nadruk zal liggen op planologische veiligstelling van het huidige verspreidingsgebied.

Er is een projectgroep samengesteld die het hamsterproject zal begeleiden. De uitvoering van dit plan wordt financieel en actief gesteund door het Consulentenschap Natuur, Bos, Landschap en Fauna van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, de provincie Limburg en het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Een bij-

zonderheid is dat dit project wordt gesponsord door de Gulpener Bierbrouwerij via haar zojuist op de markt verschenen witbier 'Korenwolf', de bijnaam van de hamster in Limburg.

Gegevens van derden kunnen de resultaten van de inventarisatie aanvullen. Wij zijn daarom zeer geïnteresseerd in uw oude en recente gegevens over verspreiding en oecologische aspecten van de hamster. Stuur ze naar: *Secretariaat ZWG/NHG, Van Galenstraat 64, 6163 XW Geleen, telefoon: 046-747938 (NL; na 18.00 uur).*

In Vlaanderen is men eveneens gestart met een inventarisatie naar de verspreiding van de hamster. Gegevens over de Belgische hamsterpopulatie kunt u sturen naar: *JNM-ZWG, Kortrijksepoortstraat 140, 9000 Gent, telef: 09-2234781 of fax: 09-2232805 (B).*

Dennis Wansink

Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

Zoogdierenwerkgroep

Zoogdieren van West-Europa

Het is bijna zover. In het najaar zal het boek Zoogdieren van West-Europa verschijnen. Een 'must' voor iedereen die in zoogdieren geïnteresseerd is. Alle zoogdieren van Ierland tot en met Duitsland en van Denemarken tot en met Midden-Frankrijk komen aan bod. In combinatie met een kleurentekening wordt van elk zoogdier een uitgebreide beschrijving gegeven van het uiterlijk, biotoop, leefwijze, sporen, waarnemingsmetho-

Open grenzen in Europa. Voor zoogdieren was dit allang een feit; voor de ambtenarij nog niet.

Tekening: Peter Twisk

den, etc. Dit maakt de gids uitermate geschikt voor het herkennen van zoogdieren in het veld. Naast deze soortsbeschrijvingen bevat het boek hoofdstukken over bedreiging en bescherming, (her)introduc-

tie en terreinbeheer, waarnemings- en onderzoeksmethoden, en het determineren van schedels.

Een boek dat u niet mag missen. U kunt nu al intekenen. De prijs is nog onbekend, maar zal niet boven de f 50,- uitkomen. Als u nu intekent krijgt u 15 % korting. Neem contact op met het secretariaat van de VZZ, 030-544642 (NL).

Het klinkt misschien al bekend in de oren, 'De Nacht van 't Zoogdier', je kan het haast een traditie noemen. En vermits tradities best in stand worden gehouden, organiseert de Zoogdierenwerkgroep van de Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubescherming in Vlaanderen (de ZWG van de JNM dus) ook dit jaar zo een pracht van een nacht, van 25 op 26 september. We gaan dan duidelijk maken dat je op veel uiteenlopende manieren van het nachtleven van de zoogdieren kunt genieten. Oude mythes, bijgeloof en onjuiste griezelverhalen, die nog altijd rond zoogdieren hangen, willen we zoveel mogelijk uit de wereld bannen. Hoe kan men meer te weten komen over aspecten van het nachtleven van onze zoogdieren?

In België komen tien soorten muizen en zeven soorten spitsmuizen voor; deze laatsten zijn beschermd. Met lifetraps, waarvan de ZWG er een groot

Het nachtleven houdt je wakker

aantal heeft, kan men deze kleine zoogdieren levend vangen, eventueel meten en merken en terug vrij laten. Zo kan men een gebied inventariseren, en ander wetenschappelijk onderzoek doen. Een andere methode is het onderzoeken van de inhoud van braakballen van de plaatselijke uil; de schedelresten van muizen en spitsmuizen die zich daarin bevinden laten zich goed op naam brengen, zodat een beeld ontstaat van de 'nachtschotel' van de uil.

Vleermuizen verdienen onze aandacht en bescherming. Sommige soorten zijn erg zeldzaam geworden doordat ze gebonden zijn aan bepaalde biotopen. Met een ultrafoon (bat-detector), een toestel dat

ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar maakt, kan men vleermuizen ontdekken terwijl ze in het donker rondvliegen. Het geluid dat de vleermuis maakt wordt omgezet in een soort getik, aan de hand waarvan men met enige ervaring de soort op naam kan brengen. Men heeft nog steeds weinig zicht op de verspreiding van een aantal soorten. Daarom startte de JNM vorig jaar een inventarisatieproject rond de watervleermuis, in samenwerking met de Vleermuizenwerkgroep van Natuurreservaten.

In de nacht van 25 op 26 september worden er over heel Vlaanderen ruim 35 ekskursies georganiseerd. Wilt u weten welke aktiviteit er voorzien is in uw streek, neem dan contact op met Veerle Vans evenant 03-4579751 (B) of met het sekretariaat van de JNM, Kortrijksepoortstraat 140, 9000 Gent, telefoon 09-2234781 (B).

Veerle Vansevenant